

1 Inleiding

Het Hoevelakense Bos is een beschermd monumentaal landgoed, waarvan de cultuurhistorische, natuurlijke, landschappelijke en ecologische waarden hard achteruitgaan. Gemeente Nijkerk, Bouwbedrijf R. van de Mheen en Geldersch Landschap & Kasteelen gaan in samenwerking het Hoevelakense Bos uitbreiden en toekomstbestendig maken. In opdracht van Van de Mheen Planontwikkeling B.V. en gemeente Nijkerk heeft FF Solutions een Quicksan Natuurwetgeving uitgevoerd voor de uitbreiding van het Hoevelakense Bos. Onderdeel van de Quicksan is een toetsing op de soortenbescherming. De Omgevingswet borgt de bescherming van vele dier- en plantsoorten, waarbij er onder andere geregeld is dat de uitvoering van activiteiten waar specifiek beschermde soorten gevolgen van ondervinden vergunningplichtig zijn.

Uit de uitgevoerde Quicksan komt naar voren dat er beschermde soorten gevestigd zijn binnen de projectlocatie of hier mogelijk gevestigd zijn. Specifiek gaat het om de huismus, gierzwaluw, kerkuil, steenuil, gebouwbewonende en boombewonende vleermuizen, kleine marterachtigen en steenmarter. Er wordt nader onderzoek naar deze soorten uitgevoerd om te bepalen welke functionaliteit de projectlocatie heeft voor de soorten. Omdat er vanuit de Quicksan bekend is dat specifiek beschermde soorten effecten ondervinden, is reeds bekend dat een omgevingsvergunning voor de uitvoering van een flora- en fauna-activiteit noodzakelijk is.

Een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit kan worden verleend als (par. 8.6.2 Bkl):

- Er geen andere bevredigende oplossing dan het verrichten van de activiteit bestaat
- De activiteit nodig is vanwege een wettelijk belang; en
- De activiteit niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de relevante soort.

In voorliggend memo worden de bovenstaand benoemde punten die noodzakelijk zijn voor de verlening van een omgevingsvergunning behandeld. Er wordt behandeld hoe invulling gegeven wordt of kan worden aan deze punten zodat een omgevingsvergunning verworven kan worden.

2 Wettelijk belang

Om een omgevingsvergunning verleend te krijgen, is het onder andere noodzakelijk om aan te tonen dat de activiteit een in de Omgevingswet opgenomen wettelijk belang (i.e., een erkend belang) dient. In dit hoofdstuk worden wettelijke belangen opgesomd die aangedragen kunnen worden bij de omgevingsvergunningaanvraag.

2.1 Volksgezondheid of de openbare veiligheid

Er kan aangedragen worden dat het project wordt uitgevoerd in het kader van de volksgezondheid of de openbare veiligheid, en wel om het volgende:

Verwijderen van asbest: Mogelijk is er asbest aanwezig in de bebouwing op het erf van Weldammerlaan 16 (aan te tonen met een asbestrapportage). Zoals algemeen bekend is, is asbest schadelijk voor de volksgezondheid. Gebruik van asbesthoudend materiaal is daarom al geruime tijd verboden. Desondanks is nog veel asbest in (oude) gebouwen aanwezig. Asbest kan zijn toegepast in plaatmateriaal, dakbedekking, kitten, verf, isolatiemateriaal etc.. Asbest kan vrijkomen wanneer asbesthoudende materialen worden bewerkt, wanneer het materiaal verweert of wanneer er brand ontstaat. Vooral bij een brand kunnen asbestdeeltjes zich over een groot gebied verspreiden wat een gevaarstelling vormt voor de openbare veiligheid en volksgezondheid (Eysink et al. (2017). Gezondheidseffecten van asbest).

Zowel tijdens het huidige gebruik van de bebouwing op het erf, als bij leegstand, bestaat het risico op het ontstaan van illegaal gebruik en is er een verhoogd risico op het ontstaan van brand dan wel illegale sloop. Ook bestaat er het risico op het verweren van asbesthoudend materiaal. De sloop van de bebouwing en de hieraan gekoppelde asbestsanering is noodzakelijk om de gevaarstelling die gevormd wordt door de aanwezigheid van het asbesthoudend materiaal weg te nemen. Er wordt hiermee voorkomen dat asbest verspreid naar de omliggende omgeving, waarmee wordt voorkomen dat gezondheidsschade optreedt.

Schone Lucht Akkoord en Klimaatakkoord: Het Schone Lucht Akkoord (SLA) is een akkoord tussen Rijk, provincies en een groot aantal gemeenten die het doel heeft om de luchtkwaliteit in Nederland permanent te verbeteren. Samen streven de deelnemende partijen naar een gezondheidswinst van minimaal 50 procent in 2030 ten opzichte van 2016. Binnen het SLA wordt voornamelijk gericht op twee luchtverontreinigende stoffen; stikstofdioxide en fijnstof. Dit sluit aan bij het advies van de Gezondheidsraad uit 2018. Die twee stoffen veroorzaken de meeste gezondheidsschade en de concentraties zijn met binnenlands beleid grotendeels te verminderen (bron: Uitvoeringsagenda Schone Lucht Akkoord 2024 – 2030).

Binnen de projectlocatie is sprake van een agrarisch bedrijf die binnen de ontwikkeling uit bedrijf wordt genomen. De landbouw, waaronder het agrarisch bedrijf valt, draagt 11% bij aan negatieve gezondheidseffecten van binnenlandse bronnen volgens de Uitvoeringsagenda. Dit komt enerzijds door secundair fijnstof via de uitstoot van ammoniak en anderzijds door primair fijnstof, vooral afkomstig van de pluimveehouderij. De emissie van ammoniak komt met name uit stallen en door bemesten. Ammoniak speelt ook een grote rol bij de stikstofdepositie in natuurgebieden. Het streven is een reductie van de negatieve gezondheidseffecten van de landbouwemissies van 37% in 2030 ten opzichte van 2016.

Er bestaat een relatie tussen het Schone Lucht Akkoord en het Klimaatakkoord. In het Klimaatakkoord zijn afspraken gemaakt met de sector landbouw over het reduceren van emissies van methaan en koolstofdioxide uit de sector om hiermee klimaatwinst te behalen, wat mede ten goede komt aan de volksgezondheid. De maatregelen hebben tevens een positief effect op de

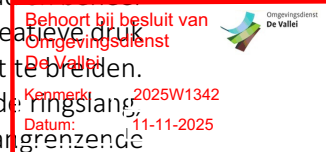
luchtkwaliteit. Dit komt terug in de intenties van de sectorplannen, waarin rekening wordt gehouden met zowel het Klimaatakkoord als met emissiereducties voor gezondheidswinst en natuurbehoud (stikstof).

Het uit bedrijf nemen van het agrarisch bedrijf zal leiden tot het wegnemen van de hierbij horende emissiebronnen van methaan, koolstofdioxide en ammoniak. Een afname in de uitstoot van deze stoffen is te verwachten, ten opzichte van de nieuwe beoogde situatie. Ten behoeve van stikstofdeposities is een AERIUS-berekening gemaakt (FF Solutions, 2025) waaruit naar voren komt dat in de toekomstige situatie geen stikstofdeposities te verwachten zijn op stikstofgevoelige gebieden. Wegens het voorgaande is er geen referentiesituatie opgenomen in de berekening. Het is echter voor de hand liggend dat de ontwikkeling leidt tot een forse afname in stikstofemissies doordat intensieve agrarische activiteiten beëindigd worden, waarbij hieraan ten grondslag liggende vergunningen worden ingetrokken. De afname in emissies van methaan, koolstofdioxide en ammoniak zal leiden tot het bijdragen aan doelen gesteld in het Schone Lucht Akkoord en Klimaatakkoord en draagt bij aan het realiseren van gezondheidswinst.

2.2 Ter bescherming van flora en fauna

Er kan aangedragen worden dat het project wordt uitgevoerd in het kader van de bescherming van flora en fauna, en wel om het volgende:

Het Hoevelakense Bos is een beschermd monumentaal landgoed, waarvan de cultuurhistorische, natuurlijke, landschappelijke en ecologische waarden hard achteruitgaan. De relatief grote aantallen recreanten en de gevolgen daarvan (zoals hazenpaadjes) zorgen voor verstoring van flora en fauna op het landgoed. De uitvoering van het project draagt bij aan het behoud en beheer van het landgoed, het versterken van de natuurwaarden en het beperken van de recreatieve druk door onder meer de recreatieve mogelijkheden in de omgeving van het landgoed uit te breiden. De ontwikkeling komt hiermee ten goede aan specifiek beschermde soorten, zoals de ringslang, waarvoor door provincie Gelderland is benoemd dat een uitbreiding van het aangrenzende Natuurnetwerk gewenst is.

3 Alternatievenafweging

Om een omgevingsvergunning verleend te krijgen, is het onder andere noodzakelijk om aan te tonen dat er geen andere bevredigende oplossing dan het verrichten van de activiteit bestaat (i.e., een alternatievenafweging). Binnen de alternatievenafweging wordt aangesloten bij het wettelijk belang, omdat het van belang is te bepalen of het project op een andere manier uitgevoerd kan worden, terwijl alsnog het wettelijk belang gediend wordt. In de alternatievenafweging wordt gekeken naar alternatieven in locaties, planning en inrichting of werkwijze.

Alternatieve locatie: Het verwijderen van eventueel aanwezig asbest is locatiegebonden. Ook het uit bedrijf nemen van het agrarisch bedrijf en het herbestemmen van de projectlocatie is locatiegebonden. Hierin zijn geen alternatieven voorhanden.

Alternatieve planning: De voorgenomen planning (zie Hoofdstuk 4) wordt afgestemd op kwetsbare perioden van de specifiek beschermde faunasoorten die betrokken zijn binnen de ontwikkeling. De voorgenomen planning omtrent uit te voeren werkzaamheden is hierom goed verenigbaar met de jaarcyclus van de specifiek beschermde faunasoorten. Een alternatieve planning van de werkzaamheden levert geen voordelen op voor de soorten.

Alternatieve inrichting of werkwijze: Binnen de voorgenomen ontwikkeling bestaat het voornemen om het bestaande landgoed Hoevelaken uit te breiden. Ten behoeve hiervan wordt een bestaand agrarisch bedrijf uit bedrijf genomen.

Het uit bedrijf nemen van het agrarische bedrijf en het slopen van de bebouwing wordt mogelijk gemaakt, omdat het bestaande agrarische bedrijf uit-/opgekocht wordt en wordt beëindigd. Het beëindigen van het agrarische bedrijf, het slopen van de bebouwing en het uitbreiden van landgoed Hoevelaken is een onlosmakelijk geheel en de onderdelen zijn niet losstaand uitvoerbaar.

Het is wegens het feit dat werkzaamheden een onlosmakelijk geheel vormen niet mogelijk bebouwing op Weldommerlaan 16 te behouden en toch de agrarische activiteiten te stoppen om hiermee het aangedragen belang te dienen. Het gedeeltelijk behouden van bebouwing van het agrarisch bedrijf om hiermee vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde soorten te ontzien, zal tevens niet leiden tot het geheel stoppen van de agrarische activiteiten. Deze tussenvorm van 'minder doen' draagt minder bij aan afspraken gemaakt in het Schone Lucht Akkoord en het Klimaatakkoord en draagt hierbij minder bij aan het belang die gediend wordt binnen de ontwikkeling. Vanuit het oogpunt om het belang volledig te dienen, is het niet mogelijk werkzaamheden op te splitsen of af te schalen.

Alternatieve verblijfplaatsen voor de betrokken soorten worden reeds voor werkzaamheden aangebracht, met inachtneming van gewenningsperioden indien deze beschreven zijn in aan te houden richtlijnen. De locaties van alternatieve verblijfplaatsen worden in overleg met een ecologisch deskundige bepaald en mede afgestemd op reeds bestaande territoria. De werkwijze is hiermee in het geheel afgestemd op aanwezige soorten, een wijziging in de werkwijze of inrichting van alternatieve verblijfplaatsen zal geen voordelen opleveren voor de soorten.

Er zijn binnen deze ontwikkeling geen alternatieven voorhanden om het algemeen erkend belang te dienen.

3 Staat van instandhouding

Binnen de ontwikkeling worden mitigerende maatregelen genomen die borgen dat de specifiek beschermde soorten die betrokken raken binnen de ontwikkeling geen negatieve effecten ondervinden. Deze maatregelen borgen hiermee dat de activiteit niet leidt tot een verslechtering van de staat van instandhouding van de soorten, of dat de activiteit geen afbreuk doet aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Het ontwerp van de uitbreiding van het landgoed vormt reeds een basis voor het leefgebied voor beschermde soorten die (mogelijk) betrokken raken in de ontwikkeling. FF Solutions ziet tevens mogelijkheden om in het ontwerp aanvullingen op te nemen die er voor zorgen dat het leefgebied van beschermde soorten nog verder verbeterd of uitgebreid wordt. Het landgoed kan hiermee onderdeel uit blijven maken van het leefgebied van de beschermde soorten, zodat deze soorten niet negatief beïnvloed worden in een achteruitgang van hun leefgebied. Gedurende de ontwikkeling wordt tevens zodanig gehandeld dat onder andere rekening gehouden wordt met de kwetsbare perioden van soorten, bijvoorbeeld door buiten broedperioden te werken. De te nemen maatregelen borgen allen dat de staat van instandhouding van de soorten niet in het geding komt.

Behoort bij besluit van
Omgevingsdienst
De Vallei

Kenmerk: 2025W1342
Datum: 11-11-2025

4 Samenvatting

Het Hoevelakense Bos is een beschermd monumentaal landgoed, waarvan de cultuurhistorische, natuurlijke, landschappelijke en ecologische waarden hard achteruitgaan. Gemeente Nijkerk, Bouwbedrijf R. van de Mheen en Geldersch Landschap & Kasteelen gaan in samenwerking het Hoevelakense Bos uitbreiden en toekomstbestendig maken. Voor de ontwikkeling zal een omgevingsvergunning voor de uitvoering van een flora- en fauna-activiteit aangevraagd worden bij provincie Gelderland. Een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit kan worden verleend als (par. 8.6.2 Bkl):

- Er geen andere bevredigende oplossing dan het verrichten van de activiteit bestaat;
- De activiteit nodig is vanwege een wettelijk belang; en
- De activiteit niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de relevante soort.

Binnen het voorgenomen project kunnen voldoende maatregelen genomen worden die borgen dat de activiteit niet leidt tot een verslechtering van de staat van instandhouding van de betrokken soorten. Daarnaast wordt het project uitgevoerd in het kader van een wettelijk belang, namelijk in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid, en ter bescherming van flora en fauna. Er zijn binnen de ontwikkeling geen alternatieven voorhanden om het algemeen erkend belang te dienen.

Omdat voldaan kan worden aan de gevraagde punten, zal het verlenen van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit mogelijk zijn.

Naam ondertekenende.

5.1.2e

Nijkerk, 11 februari 2025
Handtekening.

5.1.2e

Behoort bij besluit van
Omgevingsdienst
De Vallei

Kenmerk: 2025W1342
Datum: 11-11-2025

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	6